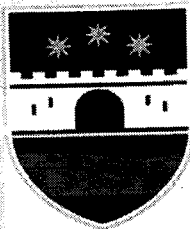

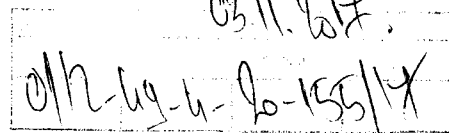
BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
VLADA UNSKO-SANSKOG KANTONA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
THE UNA - SANA CANTON
UNA-SANA CANTON GOVERNMENT

Broj: 03-017-1553/2017
Dana, 02.11.2017. godine

SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

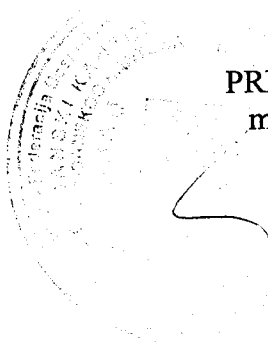
PREDMET: Nacrt Strategije razvoja visokog obrazovanja u Unsko-sanskom kantonu
2019-2024. godine,
dostavlja se:-

Na osnovu člana 182. Poslovnika Skupštine Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 9/17), u prilogu vam dostavljamo Nacrt Strategije razvoja visokog obrazovanja u Unsko-sanskom kantonu 2019-2024. godine, uz sljedeće:

Obrazloženje

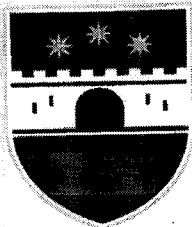
Vlada Unsko-sanskog kantona je na sjednici održanoj dana 02.11.2017. godine, razmatrala i utvrdila Nacrt Strategije razvoja visokog obrazovanja u Unsko-sanskom kantonu 2019-2024. godine, obrađivača Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, te vam istu dostavljamo na razmatranje.

PRILOG: - Nacrt Strategije (6x)

PREMIJER KANTONA
mr.sci. Husein Rošić

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO-SANSKI KANTON
VLADA UNSKO-SANSKOG KANTONA

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
THE UNA - SANA CANTON
UNA-SANA CANTON GOVERNMENT

Na osnovu člana 16. Zakona o Vladi Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj: 5/08), a u vezi sa članom 12. tačka a) Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj: 8/09), na prijedlog Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta, Vlada Unsko-sanskog kantona na sjednici održanoj dana 02.11.2017. godine, donosi:

ZAKLJUČAK

I

Utvrđuje se Nacrt Strategije razvoja visokog obrazovanja u Unsko-sanskom kantonu 2019-2024. godine i dostavlja se Skupštini Unsko-sanskog kantona na razmatranje.

II

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 03-017-1553/2017
Bihać, 02.11.2017. godine

PREMIJER KANTONA
mr. sci. Husein Rošić

PRIJEDLOG

Na osnovu člana 2) tačka b) Poglavlje IV i člana 11. tačka n) odjeljak A. Poglavlje V. Ustava Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj: 5/04 i 11/04), člana 11. Tačka a) Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 8/09), a u vezi sa članom 96. Poslovnika Skupštine Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“ broj: 9/17), Skupština Unsko-sanskog kantona na sjednici održanoj dana _____ donosi slijedeću

ZAKLJUČAK

I

Usvaja se nacrt Strategije razvoja visokog obrazovanja u Unsko-sanskom kantonu 2019.-2024. godine.

II

Ova Zaključak stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona.

Broj:
Datum:

Predsjedavajući Skupštine
Unsko-sanskog kantona
Nijaz Hušić, prof.

**STRATEGIJA RAZVOJA
VISOKOG OBRAZOVANJA U UNSKO-SANSKOM
KANTONU
2019-2024.
- NACRT-**

August, 2017.godine

ZNAČAJ VISOKOG OBRAZOVANJA	3
SISTEM VISOKOG OBRAZOVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI.....	5
VISOKO OBRAZOVANJE U UNSKO-SANSKOM KANTONU	6
Saradnja JU Univerzitet u Bihaću sa privredom i okruženjem	7
Upravljanje i sistem osiguranja kvalitete	8
Studijski programi, organizacija učenja i ishodi učenja.....	8
Nastava (metode poučavanja i provjere znanja) i nastavnici	9
Studenti i podrška studentima	9
Naučno-istraživački rad.....	10
Međunarodna saradnja	10
VIZIJA I MISIJA	11
CILJEVI	12
Cilj 1. Donošenje Zakona o visokom obrazovanju, Zakona o nastavno-naučnoj djelatnosti i svih podzakonskih akata	13
Cilj 2. Osiguranje i unapređenje kvaliteta visokog obrazovanja.....	13
Cilj 3: Povezivanje visokog obrazovanja i tržišta rada i podizanje preduzetničko-inovativnog karaktera obrazovanja.....	16
Cilj 4: Analiza rezultata primjene principa Bolonjske deklaracije.....	17
Cilj 5: Povećati broj populacije sa visokim obrazovanjem do 2020.godine za 5%	18
Cilj 6: Razvijen koncept cjeloživotnog učenja utemeljen na dobroj međunarodnoj praksi	19
Cilj 7: Povezivanje visokog obrazovanja sa istraživanjem	19
Cilj 8: . Internacionalizacija visokog obrazovanja	20
FINANSIRANJE VISOKOG OBRAZOVANJA U UNSKO-SANSKOM KANTONU	21
Cilj 8: Adekvatno finansiranje visokog obrazovanja	23
PLAN REALIZACIJE AKTIVNOSTI	25
MONITORING I EVALUACIJA.....	20
ZAKLJUČAK	28
SWOT ANALIZA	29

Ustavni i zakonski osnov za donošenje Strategije razvoja visokog obrazovanja u Unsko-sanskom kantonu 2019-2024. je član 2. b) Poglavlje IV. i član 11.b) Odjeljak A. Poglavlja V. Ustava Unsko-sanskog kantona, -Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 1/04 i 11/04) i član 2. Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 8/09, 9/10, 4/11, 6/13 i 13/14).

ZNAČAJ VISOKOG OBRAZOVANJA

Postoje mnogobrojne konceptualizacije onoga šta jeste ili šta bi trebalo biti uloga visokog obrazovanja. Značaj visokog obrazovanja kroz mnoge studije razmatran je iz ekonomske, društvene, političke i individualne perspektive. Veliki broj ovih konceptualizacija oslikava, prvo i najvažnije, veliki broj zainteresiranih strana u visokom obrazovanju, ali i složenost očekivanja od visokog obrazovanja koja dolaze iz akademske zajednice i izvan nje. Ove konceptualizacije su dinamične, mijenjaju se u vremenu i prostoru i mogu biti značajno različite u različitim sociopolitičkim kontekstima.

Jedna od važnih uloga visokog obrazovanja je javna korist visokog obrazovanja po društvo. Prema Eicher i Chevaillier (2002:74), javna korist „obuhvata doprinos napretku u znanju, ekonomskom rastu i porastu fleksibilnosti tržišta rada u širenju pismenosti, estetskih i kulturnih vrijednosti i efikasnijoj političkoj participaciji¹“. Pored ovoga, a imajući u vidu sociološke analize visokog obrazovanja i mehanizme socijalne reprodukcije, smatra se da (visokoobrazovni) sistem koji je podešen tako da omogućava dostupnost, napredovanje i završetak obrazovanja društveno deprivilegiranim grupama doprinosi i društvenoj koheziji i suštinskoj demokratizaciji. Ovakva javna korist je osnov argumenta za društvo da (preko države, odnosno vlade) podrži visoko obrazovanje (Eicher and Chevaillier, 2002).

Također, značajno je uzeti i kriterije koji indirektno utječu na socioekonomsku situaciju i razvoj društva, a rezultat su ulaganja u visoko obrazovanje. Veća obrazovanost stanovništva povezana je sa manjim troškovima drugih javnih sektora, jer, na primjer, obrazovaniji ljudi manje koriste zdravstveni sistem, jer imaju više informacija i znanja o prevenciji bolesti, a ako ostanu bez posla trude se da taj period što kraće traje, pa se time manje oslanjaju na sistem socijalne zaštite itd².

S druge strane, ekonomska perspektiva visokoobrazovanih naglašava individualnu korist koju pojedinac ima od završavanja višeg stepena obrazovanja. Obrazovanje se vidi kao kanal društvene mobilnosti koji može omogućiti ili olakšati individualno napredovanje na društvenoj ljestvici i na taj način popraviti društveno-ekonomski status te kvalitet života, utjecati na

¹ Finansiranje visokog obrazovanja u jugoistočnoj Evropi: Albanija, Crna Gora, Hrvatska, Slovenija, Srbija, Centar za obrazovne politike, Beograd 2009

² Finansiranje visokog obrazovanja u jugoistočnoj Evropi: Albanija, Crna Gora, Hrvatska, Slovenija, Srbija, Centar za obrazovne politike, Beograd 2009

pomijeranje pojedinaca iz manje privilegiranih društvenih slojeva ka privilegirijanim dijelovima društva³. Ovo očekivanje je naročito prisutno u državnim politikama i strategijama koje za cilj imaju smanjenje siromaštva, ekonomski razvoj, porast društvene kohezije itd.⁴ Collins (1979) smatra da je nivo visokog obrazovanja odlučujući faktor u omogućavanju ili olakšavanju društvene pokretljivosti, naročito od kada profesije povezane sa visokim društvenim statusom zahtijevaju visokoobrazovne kvalifikacije⁵.

Međutim, dobrobiti od visokog obrazovanja nisu ograničene na pojedince ili javni sektor, već uključuju i privatna preduzeća, jer „obrazovanje smanjuje potrebu za obukom i za troškovima prekvalifikacije kada se mijenjaju tehnologije i proizvodi, dok pojedine obuke i istraživački programi mogu povećati produktivnost“⁶.

Uzimajući ove faktore u obzir, ne iznenađuje da Europska unija sve veći značaj, kroz različite strategije (npr. Europe 2020 strategiju), daje razvoju visokog obrazovanja i obrazovanja generalno, s ciljem smanjenja nezaposlenosti, te je posebno prisutan porast donatorskih ulaganja u istraživanja u toj oblasti u posljednjih nekoliko godina⁷.

Ipak, treba imati u vidu do koje mjere su opisana mišljenja o ulozi i koristima od visokog obrazovanja po društvo relevantna za Bosnu i Hercegovinu, s obzirom da je ona još uvijek u ekonomskoj i društvenoj tranziciji, gdje su uloge i odgovornosti različitih aktera nedovoljno izdiferencirane, suočena sa visokom stopom nezaposlenosti koja nije primarno rezultat nedovoljnog broja visokokvalificiranog kadra, zemlja sa ponekad kontradiktornim reformskim politikama različitih javnih sektora i sa tendencijom i pritiskom da preuzme rješenja iz drugih zemalja, bez adekvatne analize održivosti ili primjenljivosti tih rješenja.

Visoko obrazovanje ima potencijal da odigra značajnu ulogu u davanju podrške ekonomskoj obnovi u Bosni i Hercegovini, unaprjeđujući, u isto vrijeme, shvaćanje i praksu demokracije. Država Bosna i Hercegovina potpisala je Kolonjsku deklaraciju (u septembru 2003.) i Lisabonsku konvenciju (u junu 2003.), garantirajući na taj način da će intenzivno prihvaćati norme Bolonjskog procesa i da će intenzivno raditi u pravcu procesa priznavanja evropskih diploma. Odredbe ova dva dokumenta se primjenjuju. Usvojen je Okvirni Zakon o visokom obrazovanju (’Službeni glasnik Bosne i Hercegovine’, broj:59/07)

Izvještaj koji je predstavljen na Ministarskoj konferenciji u Bergenu 2005. godine, o napretku u provedbi ciljeva Bolonjskog procesa u Bosni i Hercegovini, pokazuje da je, uprkos

³Ovdje je važno napomenuti da najveći dio studija o društvenim klasama njih definiše u odnosu na zaposlenje pojedinca i statusom koji proizlazi iz tog zaposlenja (Archer et al., 2003; HEFCE, 2005; Muller and Karle, 1993; Wong, 1998).

⁴Finansiranje visokog obrazovanja u jugoistočnoj Evropi: Albanija, Crna Gora, Hrvatska, Slovenija, Srbija, Centar za obrazovne politike, Beograd 2009

⁵Collins, R. (1979) *The Credential Society*. New York: Academic Press. CPB/CHEPS (2001). *Higher education reform: Getting the incentives right*. The Hague: SDU.

⁶Eicher, J.-C. and Chevaillier, T. (1992 and 2002). Rethinking the Financing of Post- Compulsory Education. *Higher Education in Europe*. (1992) 17 (1), 6-32. Reprinted in *Higher Education in Europe*. (2002) 27 (1-2) 69-88.

⁷Jednim od razloga za veća ulaganja u ovu oblast može se smatrati i ekonomska kriza koja je dovela do velikog rasta nezaposlenosti te se kroz politike u različitim sektorima pokušava utjecati na smanjenje nezaposlenosti.

nekim dobrim stvarima, u odnosu na druge evropske partnere, Bosna i Hercegovina u zaostatku u promjenama u svom visokoškolskom sistemu. Ubrzavanje reformi u visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini je ključno u ovom kontekstu, da bi univerziteti mogli ući u konkurenciju na evropskom i internacionalnom nivou. Ako se to ne učini, mogle bi se pojaviti ozbiljne posljedice u pogledu interakcije osoblja i studenata bosanskohercegovačkih visokoškolskih ustanova i međunarodne akademske zajednice.

Proces reforme visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini treba se kretati u tri pravca:

1. uspostavljanje novog zakonodavnog okvira, usmjerenog ka Evropskom području visokog obrazovanja. Uprkos činjenici da je to bio konkretan cilj nekih srodnih projekata Vijeća Evrope u kontekstu postprijemnih obaveza Bosne i Hercegovine i da je, što je još značajnije, bio predmet intenzivnog rada organa vlasti spremnih na reformu, predstavnika univerziteta i studenata, novi okvir još nije usvojen.
2. reformi financiranja visokog obrazovanja, jer su sadašnji mehanizmi neefikasni i netransparentni
3. treći pravac reforme obavlja se unutar samih univerziteta, a to je ključni aspekt, upravljanje, rukovođenje i proces kontrole kvalitete na integriranom univerzitetu

Nakon što je Bosna i Hercegovina pristupila Bolonjskom procesu, pripremljen je nacrt Okvirnog zakona o visokom obrazovanju, koji je stvorio osnove za implementaciju bolonjskih reformi, kao što su:

1. dvociklični sistem
2. uspostavljanje agencije za osiguranje kvaliteta i akreditaciju
3. uspostavljanje agencije za implementaciju ECTS-sistema i dodatka diplomi, te priznavanje diploma.

BiH i dalje mora ozbiljno raditi na formiranju sistema osiguranja kvaliteta prema evropskim standardima. Veoma je važno započeti raditi na državnom sistemu osiguranja kvaliteta koji u sebe mora ugraditi evropske standarde osiguranja kvaliteta.

SISTEM VISOKOG OBRAZOVANJA U BOSNI I HERCEGOVINI

Sistem visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini zasniva se na principima Bolonjske deklaracije. Prema ovom principu visoko obrazovanje je organizirano po sistemu prenosivih bodova (ECTS) i ima tri nivoa. Većina visokoškolskih ustanova usvojila je princip školovanja koji se sastoji od tri ciklusa u trajanju od 4+1+3 akademske godine dok je u manjem broju zastupljen sistem 3+2+3. Prvi ciklus u trajanju od 4 odnosno 3 akademske godine naziva se dodiplomski ili bachelor studij i nosi ukupno 180-240 ECTS bodova, a studentima se dodjeljuje titula bachelor sa dodatkom oblasti koja je završena. Drugi ciklus je postdiplomski studij, koji traje 1 odnosno 2 godine i nosi 60 ili 120 ECTS bodova i titulu magistra umjetnosti ili nauka. Treći, zadnji ciklus visokog obrazovanja je doktorski studij koji je nastavak magistarskog studija

i traje 3 godine, nakon završetka ovog studija dodjeljuje se titula doktora umjetnosti ili nauke. Univerzitet može, osim ovih zvanja, ponuditi i specijalističke studije u trajanju od jedne ili dvije godine, kojim se može steći zvanje specijalista određene oblasti, kao što je specijalista određene oblasti medicine.

VISOKO OBRAZOVANJE U UNSKO-SANSKOM KANTONU

JU Univerzitet u Bihaću je osnovan je 28.07.1997. godine. Javna je ustanova koja organizira i izvodi univerzitetske studije, naučni i visoko stručni rad, razvija naučno, tehnološko i umjetničko stvaralaštvo. Predstavlja jedan od 8 javnih univerziteta u Bosni i Hercegovini, sa prosječnim brojem studenata oko 3000. Sjedište Univerziteta u Bihaću, tj. Rektorat nalazi se u samom središtu grada Bihaća, u ulici Pape Ivana Pavla II. U istoj zgradi nalazi se i Ekonomski fakultet. Ostali fakulteti su locirani u gradu, osim Pedagoškog fakulteta i Biotehničkog fakulteta koji su smješteni izvan grada u kampusu Grmeč. Univerzitet u Bihaću ima 7 fakulteta (organizacionih jedinica). To su Tehnički fakultet, Biotehnički fakultet, Ekonomski fakultet, Pedagoški fakultet, Pravni fakultet, Islamski pedagoški fakultet i Fakultet zdravstvenih nauka.

Pedagoški fakultet ima 8 odsjeka: bosanski jezik i književnost, matematika, razredna nastava, fizika, njemački jezik i književnost, engleski jezik i književnost, tjelesni i zdravstveni odgoj i predškolski odgoj. Biotehnički fakultet ima 4 odsjeka: poljoprivredni, prehrambeni, šumarski i zaštita okoliša. Tehnički fakultet ima 4 odsjeka: mašinski, tekstilni, drvnoindustrijski, građevinski i elektrotehnički. Visoka zdravstvena škola je u 2017. godini prerasla u Fakultet zdravstvenih nauka i ima 1 odsjek, sa dva smjera: sestrinstvo i sanitarni inženjering. Islamski pedagoški fakultet ima 2 odsjeka: socijalna pedagogija i duhovna skrb.

Na kantonu je jedna privatna visokoškolska ustanova, Visoka međunarodna škola, Cazin.

Na osnovu Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u našem Kantonu usvojen je Zakon o visokom obrazovanju („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj:8/09, 9/10, 4/11, 6/13 i 13/14) i Zakon o JU Univerzitet u Bihaću („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj:16/09, 6/13 i 2/15), čime je stvoren normativni institucionalni okvir visokog obrazovanja u Unsko-sanskom kantonu. Univerzitet u Bihaću je u tom periodu bio jedina ustanova za više i visoko obrazovanje u Unsko-sanskom kantonu.

Zakon o visokom obrazovanju omogućio je reformu visokog obrazovanja, prvenstveno u cilju povećanja efikasnosti studija i usaglašavanja sistema sa evropskim tendencijama u visokom obrazovanju zasnovanim na principima Bolonjske deklaracije i Lisabonske konvencije. Obaveze koje su proistekle pristupanjem Bolonjskom procesu i Lisabonskoj konvenciji bile su usmjerene

ka ostvarivanju ciljeva koji su od primarne važnosti za promoviranje evropskog sistema visokog obrazovanja, kao što su: usvajanje sistema zasnovanog na tri ciklusa studija, dodiplomskom (undegraduate), postdiplomskom (postgraduate) i doktorskom (doctoral study), uvođenje ECTS (european credit transfer system) - evropskog sistema prijenosa kredita, kao mjere obima studija, usvajanje sistema lako razumljivih i usporedivih akademskih zvanja, uvođenje "dodatka diplome" (diploma supplement) kao pratećeg dokumenta koji opisuje savladani program, uvođenje "zajedničke diplome" (joint degree) koje izdaju dvije ili više institucija, promociju evropske saradnje u osiguranju kvaliteta, promociju mobilnosti studenata i nastavnog osoblja, definiranje postupka priznavanja stečenih kvalifikacija i diploma u skladu sa lisabonskom konvencijom, uvođenje sistema osiguranja kvaliteta, uključivanje studenata kao partnera u obrazovni proces, uspostavljanje univerziteta kao jedinog pravnog lica, uspostavljanje mogućnosti za realizaciju "cjeloživotnog učenja".

Urađena je SWOT analiza stanja u visokom obrazovanju Unsko-sanskog kantona u oblastima:

1. Saradnja JU Univerzitet u Bihaću sa privredom i okruženjem
2. Upravljanje i sistem osiguranja kvalitete
3. Studijski programi, organizacija učenja i ishodi učenja
4. Nastava (metode poučavanja i provjere znanja) i nastavnici
5. Studenti i podrška studentima
6. Naučno-istraživački rad
7. Međunarodna saradnja

Saradnja JU Univerzitet u Bihaću sa privredom i okruženjem

Snaga našeg visokog obrazovanja je u činjenici da je naš JU Univerzitet u Bihaću jedini univerzitet u Unsko-sanskom kantonu, koji ima tradiciju i ugled u okruženju. Dobra je integriranost JU Univerzitet u Bihaću, dio nastavnika uključen u rad stručnih društava, privrede i njihov utjecaj na razvoj profesije, radi se na uvođenju novih studijskih programa u suradnji sa privredom i inoviranju nastavnih planova i programa. Slabost je nedostatak strategija u razvoju nauke i visokog obrazovanja, pomanjkanje strategija razvoja privrede i svih drugih oblasti u Unsko-sanskom kantonu, neefikasno trošenje budžetskih sredstava za visoko obrazovanje, nepostojanje naučno-istraživačkih instituta, nedostatak kvalitetnih zakonskih propisa i nedostatak kadra za nastavu. Prilika za poboljšanje stanja je u aktivnoj ulozi Ministarstva i JU Univerzitet u Bihaću u stvaranju strategije, veći utjecaj na planiranje visokoškolske politike u suradnji sa

privredom, u boljoj komunikaciji s medijima, otvaranju centara za istraživanje i u uključivanju mladih nastavnika i stručnjaka iz privrede. Postoje i ozbiljne prepreke za poboljšanje stanja u visokom obrazovanju koje se ogledaju u objektivnom slabljenju visokoškolskih ustanova u procesima razvoja privrede, sociopolitičko okruženje s pomanjkanjem svijesti o ulozi visokog obrazovanja, nepostojanje tržišta rada, preopterećenost nastavnika prekovremenim radom i senzacionalistički pristup medija o stanju u visokom obrazovanju.

Upravljanje i sistem osiguranja kvalitete

Nastavnici i studenti uključeni su u univerzitetska tijela i prihvaćena su opća pravila u obavljanju naučnog, nastavnog i stručnog rada. Izgrađen je solidan upravljački sistem koji usmjerava na ostvarenje postavljenih ciljeva u pogledu kvaliteta upravljanja i osiguranja kvaliteta. Postoji organizaciona struktura odgovornosti, te su definirani procesi i resursi potrebni za upravljanje. U praksi, struktura organizacije i upravljanja je često zanemarena čestom promjenom upravljačke strukture, nema adekvatnog pravilnika o sistemu osiguranja kvalitete, nesistematično se prikupljaju podaci o kvaliteti, slabo se promovira kvalitet, te su nejasno definirani mehanizmi intervencija kod uočenih nedostataka u kvaliteti. Da bi se otklonile ove prepreke potrebno je donijeti pravilnik o kvaliteti kao osnovu za izradu priručnika za osiguranje kvalitete, unaprijediti međufakultetsku saradnju, uvesti evropsko radno vrijeme, zaposliti značajan broj nastavnika i nabaviti kapitalnu opremu. Prepreke ovim procesima je izraženo pomanjkanje interesa rukovodstva JU Univerzitet u Bihaću za stvaranje mogućnosti mladim naučnicima za sticanje doktorata u određenim oblastima, objektivno pomanjkanje uvjeta za izvođenje nastave, a dio iskusnih nastavnika odlazi u mirovinu.

Studijski programi, organizacija učenja i ishodi učenja

Prednost našeg Univerziteta je dobro iskustvo u donošenju nastavnih planova i programa na načelima Bolonjskog procesa, a slabosti su izražene kroz pomanjkanje optimalnih uvjeta za nastavu i neujednačenost kapaciteta na fakultetima, nedovoljan broj nastavnika koji treba povećati zbog otvaranja novih odsjeka i smjerova, te nedovršen postupak implementacije ishoda učenja. Prilike za prevazilaženje ovog stanja su povećanje mobilnosti nastavnika i studenata, uvođenje većeg broja izbornih predmeta, uvođenje predmeta koji poboljšavaju komunikacijske kompetencije zbog stvaranja bolje komunikacijske klime na JU Univerzitet u Bihaću i sa okruženjem i podučavanje o općim kompetencija na svim fakultetima. Prijetnje za realizaciju ovih procesa su smanjeno zanimanje za upis na studijske programe, pomanjkanje sredstava za nabavku nastavnih pomagala (opremanje kabineta za vježbu i dr.).

Nastava (metode poučavanja i provjere znanja) i nastavnici

Prednost je postojanje dijela nastavničkih kapaciteta na fakultetima, koji imaju iskustvo u primjeni različitih metoda ispitivanja i analize i aktivnih metoda učenja. Slabosti su u nejasnim kriterijima za napredovanje nastavnika, o dijelu neosposobljenih nastavnika za nastavni proces, u nedostatku sredstava za praktičnu nastavu, nemogućnosti ispitivanja vještina studenata, u dobnoj strukturi nastavnika, u neuspješnoj koordinaciji nastave s praksom i nema e-učenja. Prilike za poboljšanje stanja su u dostupnosti EU i drugih fondova za razvoj visokog obrazovanja, objektivizaciji i razvijanju odgovarajućih mjernih instrumenata, koji će imati metrijske značajke: validnost, relevantnost, pouzdanost i objektivnost, uvođenju novih predmeta baziranih na umijeću, uvođenju problemskih-integriranih ispita i uvođenju ispita elektronskim putem. Prijetnja ovim promjenama može biti otpor uvođenju novim metodama učenja i podučavanja, otpor većoj angažiranosti nastavnika u primjeni novih (zahtjevnijih) metoda poučavanja i ispitivanja, neujednačenost ispitnih kriterija nastavnika, inflacija visokih ocjena i prosjeka i slaba motiviranost nastavnika i studenata za rezultate kontinuiranog praćenja nastave.

Studenti i podrška studentima

Studenti naših visokoškolskih ustanova su motivirani i aktivni studenti, fakulteti su otvoreni prema studentskim potrebama, dostupne su im usluge biblioteka i prostora u kojima su smješteni računari, postoji podrška studentskim organizacijama i studenti učestvuju u donošenju odluka. Slabosti su izražene kroz nisku prolaznost po godinama studija, nepostojanje studentskog mentorskog sistema, nedostupnost nastavnih materijala na web stranici visokoškolskih ustanova, nepostojanje centra za profesionalnu orijentaciju, neuključenost studenta u međunarodne asocijacije i međunarodnu razmjenu, nedovoljna razvijenost nastavničkog mentorskog sistema, nepostojanje savjetovališta za pomoć studentima pri učenju, izdvajanje minimalnih sredstava u budžetu za stipendiranje i kreditiranje, nepostojanje studentskog doma i restorana, te nedostatak sportskih terena i dvorana. Prilike za poboljšanje ovog stanja su u mogućnost ranog uključivanja studenata u praksu, uvođenje demonstrature kao sticanje prvih nastavnih iskustava i mogućnost u uključivanje u istraživački rad, izrada diplomskih radova koji će biti mogući temelji daljnjeg naučnog rada, u kvalitetnijim susretima studenata i nastavnika drugih visokoškolskih institucija, u osnivanju centra za profesionalnu orijentaciju za pomoć pri izboru struke i dobijanja radnog mjesta. Prijetnje za realizaciju ovih koraka su nedostupnost određenog broja nastavnika, nepoštivanje radnog vremena određenog za konsultacije sa studentima, nedostatak sredstava za studentski standard.

Naučno-istraživački rad

Prednost našeg Univerziteta je to što je on jedina institucija za razvoj nauke na području Unsko-sanskog kantona i ima razvijen postupak sticanja magisterija i doktorata nauka, ali slabost je izražena u nepostojanju saradnja u istraživačkom radu sa privrednim subjektima, nema pravila o dobroj akademskoj praksi za naučni rad, nema centara za naučna istraživanja, nema centra za nauku i transfer tehnologije, nema finansiranja produktivnih projekata uz mogućnost zapošljavanja mladih naučnika, nema sredstava ni inicijative za upućivanje mladih istraživača za obavezan boravak u uglednim institucijama, nedefiniran je status mladih istraživača nakon disertacije, nedovoljan je boravak mladih istraživača na studijskim boravcima u inostranstvu i nema Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti. Prilike za poboljšanje stanja nalaze se u procesu upućivanja studenata (magistranata i doktoranata) u ugledne inostrane institucije na osnovu ugovora o suradnji, prijavi međunarodnih, bilateralnih međuinstitucijskih istraživačkih projekata i dostupnost evropskih fondova za istraživanje i mobilnost nastavnika. Prijetnja za poboljšanje leži u neizvjesnosti u finansiranju budućih naučno-istraživačkih projekata, preopterećenosti nastavnika nastavom, odlasku mladih stručnjaka u inostranstvo i nemogućnosti pristupa osnovnim bazama podataka i informacija.

Rad visokoškolskih nastavnika mora biti u osnovi naučnoistraživačka djelatnost, ali i prenošenje znanja, poučavanje, učenje, vođenje studenta do saznanja potrebnih za njegovo profesionalno angažovanje, za kontinuirano usavršavanje i življenje. Stoga nastavnik u visokoškolskoj ustanovi mora istovremeno posjedovati kompetencije predavača, nastavnika, edukatora mentora i naučnika i istraživača. Takođe potrebno je preispitati broj i kvalitet studijskih programa na fakultetima koji obrazuju medicinske, pravne, pedagoške i nastavne kadrove, koji bi trebalo da se izvode samo na javnim visokoškolskim ustanovama.

Međunarodna saradnja

Prednost našeg Univerziteta što ima službu za međunarodnu saradnju, ali su slabosti izražene kroz slabu međunarodnu saradnju, nepostojanje iskustva u edukaciji stranih studenata, nepostojanje programa studiranja na drugim jezicima, deklarativan odnos članica JU Univerzitet u Bihaću prema međunarodnoj saradnji, te izostanak konkretnih mjera za poboljšanje, otežan odlazak nastavnika i naučnika na studijske boravke u inostranstvo, nedovoljna mobilnost (nepoznavanje stranih jezika, opterećenost nastavom), brojne prepreke u realizaciji mobilnosti stranih studenata (boravak, zdravstveno osiguranje, studentski smještaj, prehrana i dr.) i nedostatak kadrova za rad u specifičnim uvjetima međunarodne saradnje. Prilike za poboljšanje

nalaze se u većoj regionalnoj i međunarodnoj suradnji na području nauke i nastave na osnovu bilateralnih i međuinstitucijskih sporazuma, planiranje izgradnje novih objekata u postojećem kampusu (studentski dom, studentska menza, dvorana i ls.), međunarodni doktorski studij i kadrovsko osnaživanje službe za međunarodnu suradnju. Prepreke za ostvarivanje ovih koraka su u nedonošenju zakonske regulative i nedostatku finansijskih sredstava, pomanjkanju odgovornosti i entuzijazma za suradnju i nesagledavanju važnosti problema.

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta, snosi odgovornost za strukturu i kvaliteta visokog obrazovanja. U tom smislu nužno je imati strategiju razvoja i financiranja visokog obrazovanja. Razvoj visokog obrazovanja mora podržavati i podsticati socioekonomski razvoj Unsko-sanskog kantona, njegovu kompetitivnost i prepoznatljivost.

Najvažniji resurs je znanje što je, uzeto u širem značenju u vezi sa kvalitetom obrazovanja. Odgovornost ustanova visokog obrazovanja je da osiguraju uvjete za temeljno izučavanje odgovarajućih specijaliziranih oblasti, istovremeno nudeći programe općeg obrazovanja, koji mogu služiti kao osnova za cjeloživotno učenje. Institucionalna različitost i ponuda brojnih i raznovrsnih studijskih programa je posljedica povećanih zahtjeva za specijalizacijama i važnosti specifičnih znanja. U tom smislu Univerzitet u Bihaću najbolje će služiti javnom interesu, ako se fokusira na definiranu grupu ciljeva, čija realizacija doprinosi efikasnom razvoju društva. Protok informacija, kreiranje i primjena novih tehnologija kroz razmjenu znanja i stručnjaka je od ključne važnosti za održivi razvoj društva.

Ovaj strateški dokument ne bavi se sveobuhvatnom analizom, teorijskim razmatranjima, već se problemima i njihovom rješavanju odmah prilazi praktično, akciono i evolutivno. Četiri su važna elementa od praktičnog značenja koja su važna za izradu ove Strategije:

- vrlo složen obrazovni sistem u Bosni i Hercegovini (obrazovanje je na nivou kantona Federacije Bosne i Hercegovine, Distrikta Brčko i Republike Srpske)
- sistem visokog obrazovanja u Unsko-sanskom kantonu je sve više u konkurenciji sa okruženjem
- ulazak u Evropsku Uniju – ovo rješenje treba analizirati imajući u vidu činjenicu da nas čeka ulazak na veliko tržište rada u kojem dominiraju engleski, njemački i francuski jezik
- globalna konkurencija na tržištu znanja

VIZIJA I MISIJA

VIZIJA